

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte - Ghenadie Nicolaev

Judecătorii - Petru Moraru și Nadejda Toma

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia și de avocatul Conoval Nicanor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Șoldănești din 12 decembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Stratulat Ruslan xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.12.2016 – 12.12.2016;

Instanța de apel: 04.01.2017 – 17.05.2017;

Instanța de recurs: 17.07.2017 – 01.11.2017.

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Judecătorei Șoldănești din 12 decembrie 2016, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Stratulat Ruslan a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 4 (patru) ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada probațiunii de 2 (doi) ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul Centrului de Medicină Legală, mun. Chișinău a sumei de 57 (cincizeci și șapte) lei, cu titlu de cheltuieli legate pentru efectuarea expertizei medico-legale.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Stratulat Ruslan, la 18 aprilie 2016, aproximativ la ora 12:30, aflându-se în câmpul situat în apropierea elevatorului din or. Șoldănești, în baza relațiilor ostile apărute între el și cet. Cupcic Eugeniu, intenționat, cu scopul de a-i cauza leziuni corporale, i-a aplicat ultimului mai multe lovituri cu o sapă în regiunea organelor de importanță vitală - torace, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3195/D din 09 noiembrie 2016, leziuni corporale, care în ansamblu se califică ca vătămare corporală gravă periculoasă pentru viață.

3. *Inculpatul* a contestat sentința cu apel, solicitând admiterea acestuia, deoarece a fost indus în eroare de avocatul garantat de stat care i-a apărat interesele în vederea depunerii cererii de examinare a cauzei în procedura simplificată, pe baza probelor

acumulate la faza de urmărire penală, el neînțelegând efectele acesteia, din care motiv a recunoscut vina, cu ce nu este de acord, deoarece nu se consideră vinovat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 mai 2017, a fost admis din alte motive apelul inculpatului, casată parțial sentința în latura cheltuielilor de judecată și pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cererea procurorului privind încasarea din contul lui Stratulat Ruslan a sumei de 57 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. Pentru argumentarea soluției nominalizate, instanța de apel a reținut că prima instanță, dispunând examinarea cauzei în procedura simplificată, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Stratulat Ruslan în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a apreciat ca nefondate alegațiile inculpatului cu privire la nevinovăție, deoarece semnele infracțiunii incriminate au fost confirmate prin probele cauzei penale.

Mai mult, la faza examinării cauzei în prima instanță, inculpatul personal a depus cerere de examinare a cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, în care a indicat că *„recunoaște probele de la urmărirea penală și alte probe în ședința de judecată nu dorește să fie aduse, rezultatele (consecințele) depunerii acestei cereri i s-au explicat, iar cererea este scrisă de el nesilit și neinfluențat de nimeni pentru ce a și semnat”* (f.d. 111).

La fel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 113), fiind pusă în discuție cererea inculpatului Stratulat Ruslan de examinare a cauzei în procedura simplificată acesta a declarat: *„cererea eu am consemnat-o, semnătura îmi aparține, cunosc consecințele acestei cereri”*, fapt care combate argumentele acestuia precum că a fost indus în eroare de avocatul garantat de stat cu privire la efectele depunerii cererii în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, care l-a impus să recunoască vina în cele incriminate.

La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel a stabilit, că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61 alin. (2), 75, 90 Cod penal și a respectat dispozițiile prevederilor art. 364¹ alin. (1), (4), (8) Cod de procedură penală, ținând cont de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, s-a căit sincer de cele comise, nu este angajat în câmpul muncii, are la întreținere 2 copii minori, ceea ce constituie circumstanță atenuantă la stabilirea pedepselor, iar în afară de aceasta Stratulat Ruslan nu se află la evidența medicilor narcolog sau psihiatru, la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d. 66), fiind luate în calcul și consecințele acțiunilor infracționale.

Cu referire la încasarea cheltuielilor în sumă de 57 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale, instanța de apel a remarcat că această cerință este pasibilă respingerii, deoarece este obligația acuzării în calitate de autoritate a statului de a acumula probele necesare, ce demonstrează vinovăția și de a identifica persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni.

Cu referire la prevederile art. 227 Cod de procedură penală, instanța de apel a menționat, că legea expres stabilește din ce sunt constituite cheltuielile judiciare și în

special pct. 4) alin. (2) al respectivului articol cert statuează, că în cazul efectuării unei expertize pot fi atribuite ca cheltuieli judiciare doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei și nicidecum însăși cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize când aceasta are statutul de probă în procesul penal.

Cu referire la prejudiciul material, instanța de apel a reținut, că inculpatul în ședința de judecată din 12 decembrie 2016 (f.d. 116), personal a recunoscut suma prejudiciului material în mărime de 10000 lei, fiind de acord să achite această sumă, la fel și partea vătămată fiind de acord cu această sumă, din care motive, în această parte soluția primei instanțe a fost considerată corectă, or, la examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de judecată urmează a se pronunța asupra acțiunii civile, în cazul în care inculpatul o recunoaște integral.

5. Procurorul a contestat decizia menționată cu recurs ordinar, invocând temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului a menționat că soluția instanței de apel privind respingerea cererii părții acuzării de încasare din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, este ilegală și pasibilă casării.

Susține acuzatorul de stat că cheltuielile respective au fost suportate de stat pentru efectuarea expertizei medico-legale în vederea stabilirii categoriei leziunilor corporale cauzate de inculpat părții vătămate Cupcic Eugeniu.

Cu referire la prevederile art. art. 227 alin. (1), 229 alin. (1) Cod de procedură penală, recurentul susține că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

În opinia acuzării, inculpatul Stratulat Ruslan urmează să achite aceste cheltuieli judiciare, el fiind persoana în rezultatul acțiunilor căruia a fost necesară pornirea urmăririi penale și necesitatea întreprinderii de către organul de urmărire penală a măsurilor procesuale în vederea dovedirii vinovăției ultimului.

5.1. Avocatul Conoval Nicanor în numele inculpatului în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a contestat hotărârile judecătorești cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea cererii de recurs apărarea invocă că prima instanță până la adoptarea soluției privind admiterea sau respingerea cererii inculpatului cu privire la judecarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, era obligat să verifice dacă:

- rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile art. 296 Cod de procedură penală;
- actele de urmărire penală nu sunt lovite de nulitatea absolută prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală;
- în faza de urmărire penală nu a fost încălcat principiul legalității în administrarea probelor;
- nu au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Convenția Europeană;
- fapta imputată inculpatului just a fost încadrată în conformitate cu dispozițiile prevăzute de Codul penal.

Remarcă apărarea că inculpatul în cererea de apel a invocat că a fost indus în eroare de către avocatul care l-a reprezentat în judecată, care nu i-a explicat efectele

cererii scrise de el. Inculpatul a mai menționat un șir de întrebări care au importanță la judecarea cauzei penale sub toate aspectele, dar care nu au fost soluționate în instanța de apel.

Sușține recurentul că instanțele de fond nu au luat în considerație caracterul dubios al concluziilor formulate în rapoartele de constatare și expertiză medico-legală, caracterul leziunilor corporale variind de la ușoare până la grave, numai din aceste considerente, prima instanță urma să respingă înscrisul autentic al inculpatului privind examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

În așa mod, consideră că instanța de apel în decizia sa a acceptat ilegal concluziile formulate în sentință de către prima instanță asupra probelor prezentate.

De asemenea, invocă recurentul că instanța de apel nu a ținut cont că, prima instanță prematur a acceptat cererea inculpatului privind examinarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, fără a verifica încadrarea juridică a faptei conform prevederilor art. 151 alin. (1) Cod penal.

În acest context, apărarea evidențiază că conform materialelor cauzei penale infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul proprietate privată a lui Stratulat Ruslan, însă instanța de apel nu a dat apreciere acestui fapt și nu a ținut cont că, inițiatorul conflictului a fost partea vătămată Cupcic Eugeniu, care a maltratată-o pe Stratulat Vera, soția inculpatului și dacă inculpatul nu s-a aflat în stare de legitimă apărare.

Totodată, în opinia apărării instanța de apel nu a verificat chestiunile pe care trebuie să le soluționeze prima instanță la adoptarea sentinței, și anume:

- dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul;
- dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat;
- dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;
- dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Astfel, susține că decizia contestată nu corespunde cerințelor prevăzute de art. art. 384-397 Cod de procedură penală, instanța de apel a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția.

6. Avocatul Conoval Nicanor în numele inculpatului a prezentat referință pe marginea recursului declarat de procuror, pledând pentru respingerea acestuia, ca fiind inadmisibil, din motiv că instanța de apel corect a respins pretențiile părții acuzării în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

În opinia apărării, procurorul are obligația de a acumula probele necesare care demonstrează vinovăția la etapa urmăririi penale și în instanța de judecată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Cu referire la recursul declarat de procuror.

Din conținutul recursului declarat, se atestă că procurorul critică decizia instanței de apel în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Raportând temeiul invocat în susținerea cererii de recurs la actele cauzei, Colegiul penal conchide că argumentele procurorului nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului în cauză, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 227 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali.

Instanța de recurs atestă, că instanța de apel corect a respins pretenția acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 57 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale, deoarece ține de obligația acuzării în calitate de autoritate a statului de a acumula probele necesare în vederea demonstrării vinovăției și identificării persoanelor vinovate de săvârșirea infracțiunilor.

Potrivit prevederilor art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

În sensul normei enunțate, se subînțelege că legiuitorul a oferit instanței de judecată discreția de a decide în mod individual posibilitatea încasării cheltuielilor judiciare atât din contul inculpatului, cât și de a dispune trecerea acestor cheltuieli în contul statului, atunci când instanța consideră necesar acest lucru.

Având în susținere prevederile legale enunțate, instanța de recurs apreciază ca fiind nefondate argumentele procurorului prin care se susține că sub aspectul soluționării încasării cheltuielilor judiciare, decizia instanței de apel este neargumentată, or, în opinia instanței de recurs, instanța de apel a soluționat cauza după intima convingere, fără a încălca prevederile legislației în vigoare.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu a fost comisă eroarea de drept la care face referire procurorul și, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs conchide că în speță se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de procuror, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Conoval Nicanor în numele inculpatului.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, se atestă că recurentul a indicat drept temeiuri pentru declararea recursului art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția, precum și în cazul în care faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Examinând argumentele formulate de recurent prin prisma temeiurilor de casare invocate, Colegiul penal concluzionează asupra netemeinicii acestora, din următoarele motive.

În primul rând, instanța de recurs atestă că examinarea cauzei penale în privința lui Stratulat Ruslan, a avut loc conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar inculpatul, fiind asistat de avocatul garantat de stat Furdui Vasile, până la începerea cercetării judecătorești, prin cerere scrisă și-a recunoscut vinovăția integral și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, menționând că i-au fost explicate consecințele depunerii acestei cereri și că a scris și semnat cererea nominalizată nefiind silit sau influențat (f.d. 111).

Potrivit practicii unitare relevante speței, la examinarea cauzei penale în procedura simplificată, inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptelor așa cum au fost reținute în rechizitoriu, or, în caz contrar instanța de judecată nu poate dispune examinarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, orice obiecții ale inculpatului referitor la încadrarea juridică a faptelor imputate, urmau a fi înaintate până la pronunțarea de către prima instanță a încheierii cu privire la admiterea cererii de soluționare a cauzei în procedura simplificată.

Din momentul pronunțării încheierii prin care se dispune judecarea cauzei în procedura simplificată, inculpatul și apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate.

Astfel, împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării cauzei în procedura simplificată părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neavând posibilitatea de a renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

În situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor prevederilor art. 364¹ alin. (1), (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Cu referire la argumentele apărării prin care se invocă că inculpatul a depus cerere de apel prin care a invocat că a fost indus în eroare de către avocatul care l-a reprezentat în prima instanță și care nu i-a explicat efectele cererii scrise de el, instanța de recurs atestă că la acest aspect instanța de apel corect a remarcat că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță (f.d. 113), fiind pusă în discuție cererea inculpatului de examinare a cauzei în procedură simplificată, Stratulat Ruslan a declarat: „*cererea eu am consemnat-o, semnătura îmi aparține, cunosc consecințele acestei cereri*”, fapt care combate argumentele acestuia precum că a fost indus în eroare de avocatul garantat de stat cu privire la efectele depunerii cererii în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, precum că l-ar fi impus să recunoască vinovăția.

Reieșind din aspectele descrise, Colegiul penal evidențiază, că temeiul invocat de recurent sub aspectul art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, prin care se critică încadrarea juridică a faptelor imputate inculpatului, este lipsit de suport legal, deoarece atât prima instanță cât și instanța de apel, judecând cauza pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, au verificat aspectul dacă faptele inculpatului au fost just încadrate în conformitate cu dispozițiile prevăzute de Codul penal.

În al doilea rând, Colegiul penal constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu exigențele stipulate exhaustiv în art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, iar decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de inculpat, din alte motive decât

cele invocate în cererea de apel, cu casarea sentinței primei instanțe doar în partea încasării cheltuielilor de judecată.

Astfel, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată, nefiind constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Față de cele ce preced, instanța de recurs constată că argumentele enunțate denotă că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, iar recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Prisacari Lilia și de avocatul Conoval Nicanor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 mai 2017, în cauza penală în privința lui *Stratulat Ruslan* xxxxx, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 30 noiembrie 2017.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecătorii

Petru Moraru

Nadejda Toma